

Til lovforslag nr. L 118. Betænkning afgivet af det energipolitiske udvalg den 6. februar 1981

Betænkning

over

Forslag til lov om statens deltagelse i olieforsyningen

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til skriftlig besvarelse til energiministeren.

Udvalget har modtaget en skriftlig henvendelse fra Danmarks Rederiforening.

Som bilag er medtaget to af energiministrens besvarelser af udvalgets spørgsmål om henholdsvis sikringen af danske skibsfartsinteresser ved transporten af den af D.O.N.G. A/S indkøbte olie samt om priserne for de leverede laster sammenlignet med prisen på den af de store olieselskaber indkøbte olie i de olieproducerende lande.

Herefter indstiller et *flertal* (socialdemokratiets, socialistisk folkepartis, det radikale venstres, centrum-demokraternes, kristeligt folkeparti og Danmarks retsforbunds medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *mindretal inden for flertallet* (Danmarks retsforbunds medlem af udvalget) finder dog anledning til at påpege, at lovforslagets gennemførelse kun betyder et overordentligt lille skridt fremad, ja et så lille skridt, at det forekommer abnormt, at forligspartierne det radikale venstre, centrum-demokraterne og kristeligt folkeparti ikke har kunnet »presse mere igennem« for at få skabt betryggende vilkår vedrørende olieindkøbspolitikken. De fundamentale svagheder ved D.O.N.G. A/S' status som et 100 pct. statsejet aktieselskab med deraf følgende

1) umulighed af for regeringen over for en leverandør, der måtte ønske at øve politisk pression via olieforsyningen, at afvise indfyldelsesmulighed over for D.O.N.G. A/S,

2) umulighed af for regeringen at hindre konkurrerende olieselskabers »politiske forhindringsløb« for D.O.N.G. A/S via lobbyister og betalte lejesvende i politiske partier,

3) umulighed af gennemførelse af en løn- og ansættelsespolitik og smidighed i administrationen i D.O.N.G. A/S, som sætter selskabet i stand til at optræde med en sådan fleksibilitet og effektivitet, at selskabet også på længere sigt udgør en værdig konkurrent til andre olieselskaber,

er fortsat uløste problemer. Mindretallet beklager, at regeringen og et folketingsflertal ikke indtil nu har villet være med til effektive løsninger på disse fundamentale problemer – men i stedet har ladet sig nøje med nærværende uskadelige og måske ikke ganske unyttige forslag, der dog som problemløsning betragtet må anses for en skueret. Mindretallet støtter som nævnt, alt taget i betragtning, dette lille forslag, men vil fortsat presse på for at få egentlige løsninger tilvejebragt over for de påpegede fundamentale D.O.N.G-problemer.

Et *mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) finder, at dette lovforslag er overflødigt – måske oven i købet farligt – da det ikke medfører nogen indskrænkninger i ministerens muligheder for at optrappe den statslige oliehandel.

Mindretallet indstiller derfor lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Et *andet mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, fordi

den voksende tendens til indgåelse af stat til stat-handler er imod Danmarks interesser.

I stedet for at støtte de arabiske landes ønske om, at antallet af købere af råolie øges, burde Danmark arbejde for, at der optræder så få købere som muligt. Danmark burde arbejde for et samarbejde imellem de vestlige industrilande og olieselskaberne, sådan at de i stedet for at lade sig spille ud mod hinanden kunne udgøre en blok, der kunne opnå langt bedre forhandlingsresultater og derved opnå stabile priser på olieprodukterne.

Stat til stat-handler nedsætter fleksibiliteten i det internationale olieforstyringssystem og fordyrer transporterne, fordi disse ikke kan tilrettelægges rationelt.

På længere sigt øger stat til stat-handler de olieforbrugende landes afhængighed af leverandørlandene i risikabel grad.

Mindretallet har allerede set, hvilke politiske perspektiver der kan komme ved D.O.N.G. A/S' oliehandler. Fremskridtspartiet vender sig imod energiministerens forsøg på at manipulere med importpriserne for D.O.N.G. A/S' indkøb af råolie i forhold til de priser, olieselskaberne har importeret olie til. For det første er oliequaliteterne ikke sammenlignelige, og for det andet er det blot et udtryk for, at den billige type olie, D.O.N.G. A/S har indkøbt, friholder olieselskaberne for at importere denne type.

Endelig kan D.O.N.G. A/S' aktiviteter

betyde, at de store olieselskaber fremover vil sælge olieprodukter til de danske olieselskaber til en højere pris end de ellers ville have gjort, fordi Danmark ikke spiller nogen rolle overhovedet på det internationale oliemarked.

Derved kommer D.O.N.G. A/S' aktiviteter til at betyde øgede udgifter for de danske forbrugere uanset D.O.N.G. A/S' langtidskontrakter med Saudi-Arabien.

Ændringsforslag

Af et *mindretal* (Maisted (FP) og Arentoft (FP)):

Til § 5

Paragraffen udgår.

Bemærkninger

Tavshedspligt bør ikke pålægges folketingets medlemmer, når dette er i strid med samfundets interesser. Det er også i strid med folketingsmedlemmernes ret og pligt til at oplyse befolkningen om offentlige anliggender, de er valgt til at påvirke ud fra deres politiske opfattelse.

Det er oplagt, at så længe D.O.N.G. A/S er et skatteyderfinansieret selskab, har skatteyderne fuld ret til alle oplysninger om statens skadelige engagement i oliehandelen.

Knud Damgaard (S) Mette Groes (S) Søren Hansen (S) Thomas Have (S)

Jytte Hilden (S) Hans Hækkerup (S) Preben Steen Nielsen (S) fmd. Ervin Jensen (S)

Helle Degn (S) Lone Dybkjær (RV) Arne Christiansen (V) Enggaard (V)

Ivar Hansen (V) nfmd. Annelise Gotfredsen (KF) Dyremose (KF)

Birgith Mogensen (CD) Poul H. Møller (KrF) Kalnæs (SF) Mølgaard (DR)

Arentoft (FP) Maisted (FP)

Partiet VS havde ikke medlemmer i udvalget.

Bilag

Spørgsmål fra det energipolitiske udvalg til energiministeren og svarene herpå.

Spørgsmål:

Kan ministeren bekræfte, at bemærkningerne til § 2 kan forstås i overensstemmelse med det af Danmarks Rederiforening i skrivelse af 20. januar 1981 til udvalget tilkendegivne om danske skibsfartsinteresser (L 118 – bilag 1)?

Svar:

Som svar herpå vil jeg henvise til den politik, der er fastlagt på dette område, og som fremgår af mit svar af 6. juni 1980 på spørgsmål 71 fra det energipolitiske udvalg (alm. del – bil. 163), hvor jeg meddelte, at energiministeriet naturligvis har til hensigt at følge regeringens skibsfartspolitiske linje, og at D.O.N.G. A/S ligeledes vil gøre dette så langt, som det er muligt, samt at det på baggrund heraf er henstillet til D.O.N.G. A/S – såvidt det tidsmæssigt er muligt – at tage kontakt med industriministeriets søfartsafdeling om sagen i tilfælde, hvor man stilles over for transportklausuler, som kan give anledning til tvivl.

Spørgsmål:

Hvorledes har prisudviklingen været for de store olieselskabers olie­køb i de oliepro-

ducerende lande sammen­lignet med D.O.N.G.s køb af saudi-arabisk olie?

Svar:

D.O.N.G. A/S modtog den første råolie­last fra Saudi-Arabien i august måned 1980, og der er siden ankommet en last pr. måned.

En direkte sammenligning viser, at de store olieselskabers importpriser for de forskellige olie­kvaliteter under ét gennemsnitligt har været 21 pct. højere i august måned, 25 pct. højere i september, 14 pct. højere i oktober og november og 13 pct. højere i december end de priser, D.O.N.G. A/S har betalt for den saudi-arabiske råolie. Faldet i den pris­mæssige fordel ved D.O.N.G. A/S' indkøb i oktober måned og året ud skyldes Saudi-Arabiens prisforhøjelse på 2 \$ pr. tønde i oktober, jvf. i øvrigt nedenstående tabel.

Kvalitetssammensætningen i de store olieselskabers import svarer ikke til kvaliteten i D.O.N.G. A/S' import, og den foretagne sammenligning rummer derfor et vist usikkerhedselement. Det har imidlertid ikke været muligt at sammenligne de store olieselskabers enkeltimporter med D.O.N.G. A/S', da der ikke i den betragtede periode har fundet import af sammenlignelige kvaliteter sted.

Priser cif. for råolie importeret af »store selskaber« og af D.O.N.G. A/S august–december 1980

Gns. priser i \$ pr. tønde	Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Dec.
»Store selskaber«	35,63	37,15	35,86	36,10	35,83
D.O.N.G. A/S	29,55	29,61	31,39	31,54	31,77

Kilde: Monopoltilsynet og D.O.N.G. A/S

Note: De efter OPEC-ministrenes møde på Bali i december 1980 meddelte prisstigninger vil først slå igennem på Danmarks importere i januar. Dette gælder også Saudi-Arabiens prisforhøjelse med tilbagevirkende kraft fra den 1. november 1980.